

Założenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu programu Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	2
1.1. Uzasadnienie badania	2
1.2. Cel badania	2
1.3. Zakres badania.....	3
2. Wstępny Spis treści prognozy	6

1. WPROWADZENIE

1.1. UZASADNIENIE BADANIA

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest jednym z narzędzi realizacji zasady trwałego i zrównoważonego rozwoju jak również jednej z podstawowych konstytucyjnych zasad ustroju Państwa Polskiego (art. 5 Konstytucji RP).

Prognoza oddziaływania na środowisko wchodzi w skład postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu danego dokumentu. Wykonywana jest zgodnie z wymaganiami dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (tzw. Dyrektywa SEA).

Na poziomie regulacji krajowych obowiązek opracowania prognozy wynika z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.). – dalej Ustawa OOS, w myśl której przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w określonych obszarach wyznaczających ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

1.2. CEL BADANIA

Celem badania jest ocena potencjalnych i rzeczywistych skutków realizacji projektu programu *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027* (FEO 2021-2027), którego przygotowanie wynika z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) i który obejmuje m.in. działania w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, ochrony środowiska, gospodarki niskoemisyjnej, zapobiegania zagrożeniom, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, turystyki, transportu (infrastruktura drogowa), rewitalizacji oraz działań w obszarze edukacji. Program FEO 2021-2027 stanowi jeden z 16 programów regionalnych określających sposób wydatkowania środków unijnych w perspektywie 2021 - 2027 w poszczególnych województwach.

Projektowany dokument wpisuje się w realizację następujących celów polityki spójności UE¹:

- **Cel 1:** Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej.
- **Cel 2:** Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej.
- **Cel 3:** Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności.
- **Cel 4:** Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych.
- **Cel 5:** Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych.

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2021:231:TOC>).

1.3. ZAKRES BADANIA

Zakres prognozy będzie zgodny z treścią art. 51 ust. 2 Ustawy OOS i będzie zawierał w szczególności:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 Ustawy OOS², które stanowić będzie załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Celem prognozy jest określenie, analiza i ocena:

- a) istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji działań ujętych w projektowanym dokumencie,
- b) stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji działań ujętych w projektowanym dokumencie, w szczególności dla obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia działań ujętych w projektowanym dokumencie oraz określenie sposobu, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Przedstawiane zagadnienia zostaną przeanalizowane z punktu widzenia celów projektu *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027*. Część diagnostyczna dokumentu zostanie oparta na układzie logicznym: *Dane – Analiza – Synteza*, co umożliwi przeprowadzenie prawidłowego i opartego na dowodach wniosku. Zachowane zostanie ujęcie przestrzenne, umożliwiające ocenę konfliktów i kumulacji oddziaływań. Opracowania kartograficzne zostaną zastosowane wszędzie tam, gdzie będzie

---

² Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f oraz art. 74a ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) kierownik zespołu autorów przedstawia oświadczenie potwierdzające spełnienie wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2.

to możliwe i uzasadnione dla prawidłowej egzemplifikacji prowadzonych analiz. Głównym zadaniem będzie zapewnienie, by przeprowadzona analiza była czytelna i zrozumiała dla potencjalnego odbiorcy.

Opracowana prognoza przedstawiać będzie:

- 1) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- 2) rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opisem metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych,
- 3) napotkane trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z zapisami art. 52 ust. 1 Ustawy OoŚ oraz Szczegółowym Opisie Przedmiotu Zamówienia (SOPZ), informacje zawarte w prognozie zostaną opracowane stosownie do bieżącego stanu współczesnej wiedzy, z wykorzystaniem metod oceny adekwatnych do dostępności danych i stopnia szczegółowości projektu FEO 2021-2027.

Prognoza uwzględni będzie informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem FEO 2021-2027, w tym w szczególności *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego - Opolskie 2030*.

Dodatkowo, zakres prognozy oddziaływania na środowisko projektu programu *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027* będzie uwzględniał elementy zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia i szczegółowym opisie przedmiotu zamówienia, a także w ofercie *Wykonawcy* prognozy.

Zgodnie z Ustawą OoŚ oraz SOPZ, zakres i stopień szczegółowości prognozy odpowiadać będzie wymaganiom stawianym przez właściwego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Inspektora Sanitarnego.

Ponadto przy opracowywaniu prognozy uwzględnione zostaną uwarunkowania wynikające z art. 49 Ustawy OoŚ:

1) charakter działań przewidzianych w FEO 2021-2027, w szczególności:

- a) stopień, w jakim FEO 2021-2027 ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć,
- b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,
- c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,
- d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska;

2) rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:

- a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,
- b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych,
- c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska;

3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

- a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływanie, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu,
- b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Zgodnie z wymaganiami Ustawy OOS prognoza będzie zawierała również:

- a) rekomendacje kierunkowe (ogólne) i szczegółowe dostosowane do charakteru FEO 2021-2027 rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji Programu,
- b) propozycję rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym Programie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku takich rozwiązań (art. 51 ust. 2 pkt. 3 Ustawy OOS),
- c) zalecenia dotyczące brakujących rozwiązań prośrodowiskowych,
- d) załączniki graficzne dotyczące zidentyfikowanych obszarów problemowych i pól konfliktów, w tym przedstawiające lokalizację istotnych planowanych działań w odniesieniu do istniejących form ochrony przyrody, w szczególności obszarów Natura 2000.

Podczas realizacji prognozy oddziaływania na środowisko uwzględnione zostaną zarówno dokumenty strategiczne krajowe oraz wspólnotowe odnoszące się bezpośrednio do:

- przedsiębiorczości;
- ochrony klimatu i adaptacji do jego zmian, ochrony środowiska, ochrony przyrody, jak i zawierające ustalenia dotyczące zrównoważonego rozwoju, w tym zrównoważonej mobilności w Polsce i całej Unii Europejskiej;
- transportu (drogowego, kolejowego, miejskiego);
- kapitału społecznego; rozwoju lokalnego.

2. WSTĘPNY SPIS TREŚCI PROGNOZY

Treść opracowanej prognozy ujęta zostanie w ramach określonych zgodnie z wytycznymi Ustawy OOŚ oraz przy uwzględnieniu wymogów Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Słowniczek i użyte skróty

Streszczenie

Summary

Wprowadzenie

1. Cel i zakres prognozy i metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy
  - 1.1. Cel i zakres prognozy
  - 1.2. Metody zastosowane przy opracowywaniu prognozy
  - 1.3. Stopień szczegółowości prowadzonych ocen
2. Analiza zawartości projektu FEO 2021-2027 i jego zgodności z innymi dokumentami
  - 2.1. Zawartość projektu FEO 2021-2027
  - 2.2. Wybrane dokumenty szczebla międzynarodowego i wspólnotowego
  - 2.3. Wybrane dokumenty strategiczne szczebla krajowego
  - 2.4. Wybrane dokumenty szczebla regionalnego
3. Analiza stanu bieżącego/koordynuje
  - 3.1. Różnorodność biologiczna, w tym rośliny, zwierzęta i obszary Natura 2000
  - 3.2. Ludzie
  - 3.3. Wody
    - 3.3.1. Zasoby i jakość wód
    - 3.3.2. Gospodarka wodno-ściekowa
  - 3.4. Powietrze
  - 3.5. Powierzchnia ziemi
    - 3.5.1. Obszary potencjalnych historycznych zanieczyszczeń
  - 3.6. Krajobraz
  - 3.7. Klimat
  - 3.8. Zasoby naturalne
  - 3.9. Zabytki i dobra materialne
4. Ocena skutków realizacji projektu FEO 2021-2027 z uwzględnieniem oddziaływania na poszczególne elementy środowiska
  - 4.1. Przewidywane znaczące oddziaływania na różnorodność biologiczną, w tym rośliny, zwierzęta i obszary Natura 2000
  - 4.2. Przewidywane znaczące oddziaływania na zdrowie i jakość życia ludzi
  - 4.3. Przewidywane znaczące oddziaływania na wody
  - 4.4. Przewidywane znaczące oddziaływania na powietrze
  - 4.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na powierzchnię ziemi
  - 4.6. Przewidywane znaczące oddziaływania na krajobraz
  - 4.7. Wpływ na klimat i adaptacja do zmian klimatu
  - 4.8. Przewidywane znaczące oddziaływania na zasoby naturalne
  - 4.9. Przewidywane znaczące oddziaływania na zabytki i dobra materialne

- 4.10. Potencjalne oddziaływania na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływań skumulowanych
5. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko
6. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko
7. Analiza wariantowa przewidywanych skutków realizacji FEO 2021-2027
- 7.1. Analiza wariantu zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu FEO 2021-2027
- 7.2. Analiza możliwych rozwiązań alternatywnych w stosunku do celów zaproponowanych w projekcie FEO 2021-2027
8. Propozycje zapisów dotyczących metod wyboru i realizacji projektów, metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień FEO 2021-2027
9. Wnioski i rekomendacje

Spis literatury i źródeł

Spis tabel

Spis rysunków

Załączniki

Opracowanie własne:

Grzegorz Janka

Referat Zarządzania i Programowania

Departament Funduszy Europejskich

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

Opole, 26/08/2021